

Der er særdeles store vanskeligheder med at opføre tilførslen af næringssalte fra de omliggende havområder (Skagerrak og Østersøen) til de danske farvande.

Det skønnes, at ved direkte indstrømning af atlantehavsvand tilføres i størrelsesordenen 100.000 tons uorganisk kvælstof, og at der via Jyllandstrømmen indtransporteres i størrelsesordenen 10.000–100.000 tons uorganisk kvælstof til den nordlige del af Kattegat.

NPO-belastningen og vandkvalitet

Grundvand

Miljøstyrelsen har i redegørelsen: »Nitrat i drikkevand og grundvand i Danmark«, oktober 1983, foretaget en kortlægning af grundvandets nitratindhold og udviklingstendenserne heri for hele landet.

Det fremgår af denne undersøgelse, at middelværdien for nitratkoncentrationen op til 1960 lå på ca. 4 mg/l. Derefter er der sket en gradvis forøgelse af middelværdierne til det nuværende niveau på ca. 13 mg/l. Disse tal dækker over store lokale variationer.

Undersøgelsen har analyseret vandprøver fra vandværker med en udpumpning på mere end 10.000 m³/år. Disse vandværker dækker 99 pct. af den samlede drikkevandsindvinding fra vandværker.

For landet som helhed kan der drages følgende hovedkonklusioner for de undersøgte vandværker:

- 8 pct. leverer drikkevand, hvor den højest tilladelige værdi for nitrat (50 mg/l) overskrides.
- 19 pct. leverer drikkevand, hvor den vejledende kravværdi (25 mg/l) overskrides.
- 37 pct. vandværker leverer drikkevand med mere end 5 mg nitrat pr. l.
- Nitratbelastningen af vandværkerne i Ribe, Århus, Viborg og Nordjyllands amtskommuner er markant højere end den gennemsnitlige belastning for landet som helhed. Dette gælder for ethvert af de tre valgte nitratniveauer. I disse amtskommuner leverer gennemsnitlig 14 pct. af vandværkerne drikkevand, hvor grænseværdien for nitrat på 50 mg/l er overskredet.
- Nitratbelastningen af vandværkerne i Ringkøbing og Sønderjyllands amtskommuner ligger nær landsgennemsnittet.
- Nitratbelastningen af vandværkerne i de øvrige amtskommuner – Øernes amtskom-

muner og Vejle amtskommune – ligger markant under landsgennemsnittet. I disse amtskommuner er det middel 3 pct. af de undersøgte vandværker, som leverer drikkevand med mere end 50 mg nitrat pr. l.

15 pct. af befolkningen forsynes med vand fra enkeltanlæg, som er for små til at indgå i det rutinemæssige offentlige tilsyn, og de indgår ikke i undersøgelsen. Der synes ikke at være tvivl om, at enkeltanlæg generelt er kraftigere nitratbelastede end den almene vandforsyning.

Anvendelse af fosfat i landbruget og industrien vil kun yderst sjældent kunne forårsage en stigning i grundvandets indhold af fosfat.

Vandløb

Kortlægning af miljøkvaliteten i danske vandløb bygger på det tilsynsarbejde, som udføres af amtsrådene i henhold til miljøbeskyttelsesloven. På baggrund af dette materiale og supplerende materiale indsamlet af miljøstyrelsen, kan man drage følgende konklusioner vedrørende forureningstilstanden i vandløb og årsagerne dertil:

- Udledninger af møddingsvand, ajle, gylle og ensilagesaft fra landbrug er en dominerende forureningskilde, navnlig i de små vandløb.
- Urenset eller mekanisk rensset husspildevand er en betydelig forureningskilde i en del vandløb. Utilstrækkeligt biologisk rensset spildevand samt udledninger fra spredt bebyggelse forårsager også i visse tilfælde en uacceptabel forureningstilstand.
- Dambrug er stadig en alvorlig forureningskilde i visse vandløb.
- Forureningsproblemerne er størst i de små vandløb.

Vurderingen af udviklingstendenserne i vandløbene bygger ligeledes på de amtskommunale tilsynsrapporter. En række amtskommuner har således vurderet udviklingen fra begyndelsen af 1970'erne til slutningen af 1970'erne. Det fremgår, at de fleste målestationer ikke har ændret forureningsgrad i denne periode. I alle amtskommuner er der samtidig konstateret betydelige forbedringer (op til 2 forureningsgrader) i mange vandløb. Alle har dog også registreret et stort antal stationer, hvor situationen er blevet forværret.